

Meditatie bij LUKAS 9, 1-9 zondag 28 juni 1998

Lieve gemeente,

Lezend in het evangelie vinden wij geen woord teveel en geen woord te weinig. Het is nauwelijks te doen om de lading en betekenis van alle woorden te schatten en te ervaren. Zoals wij ook maar nauwelijks kunnen bevatten alles wat er gebeurt op onze levensweg.

Vandaag zijn we samen als gemeente, een gemeenschap van hoop, na een week van verdriet. En we zoeken naar de verbinding tussen de dagelijkse werkelijkheid en het heilig evangelie. Een hoopvolle zoektocht. En waar zouden we anders willen zoeken, met onze harten vol verdriet en vragen? Waar anders dan in de woorden van God? Waar anders is licht en toekomst?

In deze dagen voelen wij weer aan den lijve, dat wij niet leven in volle zekerheid, maar dat wij slechts leven van een belofte. Een belofte, die God zelf zal vervullen. Een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. En als wij erin slagen om ons geloof in die belofte te behouden, dan zijn we goed op weg.

Jezus is de belichaming van die belofte. De komst van Jezus in de wereld is te vergelijken met een steen die in een vijver wordt gegooid. Zoals die steen een rimpeling veroorzaakt in het water, zo heeft Jezus krachten in werking gesteld, die overal voelbaar en merkbaar zijn.

Daar begint het evangelie vandaag ook mee. Jezus geeft zijn leerlingen kracht en gezag. Het is de kracht om de boze te verdrijven en ziekten te genezen. Dit is niet de kracht van Jezus, maar de kracht van God, die de leerlingen mogen gebruiken. De opdracht aan de discipelen is tweeledig: Ze moeten het koninkrijk verkondigen en genezingen doen.

Beide opdrachten moeten in Godsnaam uitgevoerd worden in een gebroken wereld. Het is de liefde van God voor die wereld, die dit alles mogelijk maakt. Hoe verlaten zouden wij zijn als God de wereld niet meer liefhad? Het gaat dus om verkondigen en doen. Het een kan niet zonder het ander. En dat alles doen ze in de kracht Gods.

In Gods kracht verkondigen en doen. Maar dan komt het. Vervolgens legt Jezus de discipelen uit, hoe ze de mensen moeten benaderen met hun verkondiging. En dan zegt Hij: Je moet naar de huizen gaan in de dorpen, maar je moet niets meenemen; geen resizak, geen brood, geen geld, en geen kleren. Wonderlijk om in die tijd mensen zo op pad te sturen. Zonder brood en geld. De discipelen gaan op huisbezoek, met niets bij zich. Zo wil Jezus het.

Velen van ons zullen zich huisbezoeken herinneren van een heel ander soort. De dominee komt met de ouderling op huisbezoek, stemmig gekleed, de bijbel onder handbereik. Wij kennen nog dat massieve huisbezoek, waarbij er nauwelijks gesprek was. Het massieve huisbezoek waarbij de bezoekers met de nodige bagage kwamen aanzetten: Want het huisbezoek was immers bedoeld om de mensen te onderwijzen uit de bijbel, om te bidden en vooral ook om de kerkelijke meelevendheid te controleren.

Deze wijze van evangelisatie staat in wezen haaks op wat Jezus tegen zijn leerlingen zegt. Evangeliseren in onze kerkelijke beleving, daarbij hebben velen nog het idee, dat ze iets te brengen hebben bij de mensen, wat ze nog niet weten. Er zit de gedachte achter, dat we allemaal eigenlijk hetzelfde moeten geloven, allemaal op een lijn moeten zitten.

Maar wij moeten denk ik lering trekken uit de adviezen van Jezus. Hij stuurt onos langs de huizen, met niets. Zoals Jezus ook zelf naar de mensen toegaat met niets op zak. En wat is het eerste dat er dan gebeurt? Het eerste wat dan gebeurt, dat is dat twee mensen elkaar ontmoeten, en de bezoeker zal vragen: Mag ik bij u binnenkomen, om een stukje brood.

De onderwijzing van Jezus leert ons, dat wij in het verkondigen eerst gemeenschap moeten vormen, je moet eerst contact maken, je moet eerst samen brood delen, en pas dan zou er iets gezegd kunnen worden over geloof, over koninkrijk. En ik prijs mij gelukkig, dat ik niet meer geacht wordt om van die massieve huisbezoeken te brengen.

En wat hebben die massieve contactloze huisbezoeken een kwaad aangericht. Hoevele hebben niet na zo'n massief evangeliserend huisbezoek de kerk voorgoed vaarwel gezegd.

Nee, het geheim van het verkondigen van het koninkrijk ligt in de wil van mensen om samen gemeenschap te zijn; om je te oefenen in onderlinge verbondenheid.

En Jezus' leerlingen leren hier dat ze met niets op zak, en alleen met het goede nieuws van God op weg moeten gaan; hier wordt een appel gedaan op de menselijke wil om te ontvangen. Voor wie dat wil, voor wie ervoor open staat, daarvoor is het goede nieuws van Gods koninkrijk.

De gemeente en ook onze gemeente is de oefenplaats van verbondenheid, verbondenheid met je schepper en met je naaste. En wij ontmoeten elkaar, terwijl we niets bij ons hebben. Want wie zijn wij om de ander ons geloof op te dringen? Wie zijn wij om de kerkelijke meelevendheid te controleren; alsof daar iets mis mee zou zijn. Wie zijn wij om het evangelie als een massieve muur voor mensen op te trekken, zodat mensen zich afgewezen voelen?

Nee, ik voel mij gelukkig in een gemeente, waar mensen elkaar ontmoeten in de hoogten en in de diepten van het leven, en waar we elkaar in de ogen zien, waar we gastvrijheid oefenen, en waar we misschien wat woorden wagen aan ons geloof. Gelukkig mogen we zijn in een gemeente, waar de kracht van de verbondenheid gevoeld wordt.

Dat hebben we hard nodig, om de hoop niet te verliezen.
In dit huis is geen antwoord op alle vragen, maar wel het licht van Pasen.

Jezus zegt: neem niets mee als je het koninkrijk verkondigt en doet.
Hij zal daar later nog op terugkomen, bij zijn leerlingen.
Wanneer ze voor het laatst bij elkaar zijn, vraagt Jezus onder de maaltijd aan zijn discipelen: Toen Ik u uitzond zonder beurs of reiszak of sandalen, hebt gij toen aan iets gebrek gehad? En zij zeiden: Nee, wij hebben aan niets gebrek gehad.

Wie het koninkrijk dient met lege handen, die heeft aan niets gebrek.
Mij ontbreekt niets, want mijn herder is de Heer.

Wij hebben de opdracht om in de kracht Gods het koninkrijk te verkondigen en te doen.
Maar op weg naar die vernieuwde wereld zijn er vele obstakels. Gebrokenheid, ziekte, dood. En de obstakels lijken soms groter dan het leven zelf. Verdriet kan zo hevig zijn, dat er niets anders meer lijkt te bestaan. En de gebrokenheid van deze schepping is zo groot, dat vernieuwing onmogelijk lijkt.

Als wij niet durven leven van belofte, dan zouden we te gronde gaan.
Als we ons niet durven vasthouden aan Jezus, de belichaming van die belofte, dan wordt het leven doelloos.
Als wij niet openstaan, ontvankelijk zijn voor Gods kracht, dan zouden we tot niets meer komen.

Als we zeggen dat het begin van koninkrijk ligt in het vormen van gemeenschap en verbondenheid, dan is de volgende vraag: Hoe houden we dat vol? Kunnen wij zomaar zonder meer in de voetstappen van Jezus' leerlingen gaan staan? En: Hoe zorgen we ervoor dat de verbondenheid in de gemeente duurzaam is? Wat doen we met de obstakels?

Ik geloof, gemeente, dat we de kracht van God altijd nog onderschatten in onze samenleving. Wij mensen hebben vaak een houding tegenover God zo van: Komt er nog wat van. Terwijl wij kunnen weten, dat zoveel stukjes van Zijn Koninkrijk al werkelijkheid zijn. Wij onderschatten denk ik de invloed van Gods kracht in deze wereld.

Wij zouden God graag zien, als een God die alle obstakels op onze weg wegruimt.
Wij zouden God graag zien, als een God die ziekte en beperking wegjaagt uit dit bestaan.

Maar dan onderschatten wij nog steeds de boodschap van Pasen, en dat is, dat de obstakels niet verdwenen, maar wel overwonnen zijn. Dood is niet verdwenen, maar wel overwonnen. Ziekten zijn niet voorbij, maar zie, wij leven!

Ja, wij leven. Met verzoekingten zeggen we dat. Wij leven, terwijl anderen gestorven zijn. Zo voelen de leerlingen het straks als die jongeman Jezus gedood is. Wij leven, maar waar is Hij? Maar dan verschijnt Jezus aan hen en zegt: Ik ga naar de hemel, maar jullie weg is hier; en jullie moeten dat koninkrijk blijven verkondigen en blijven doen. In Gods kracht.

En dan beseffen de leerlingen, dat Jezus' dood niet hun einde betekent, maar juist hun begin. En dan beseffen ze dat Jezus een nieuw leven ontving van God. En dan beseffen de leerlingen, dat zij deze opdracht om Gods koninkrijk te doen, moeten volhouden, totdat ze zelf de grens naar het nieuwe leven mogen oversteken.

Wij kennen niet de plannen van de Heer, en wij onderschatten zijn kracht en gezag. EN daardoor blijven we in de vragen soms steken en dwalen rond in dit leven, dwalen rond in filosofieën en ideeën.

Er is voor ons een weg geopend en gebaant door de Vader en de Zoon en de Heilige Geest, een levensweg die ver boven de aardse werkelijkheid uitgaat, een brede weg,

waarlangs onze geliefden gaan die overleden zijn.

En duurzame verbondenheid onder elkaar bereiken we, als we dit geheim van het geloof elkaar blijven toezingen. Dat de dood geen angst meer aanjaagt, hoe verdrietig we ook zijn. En dat het duister niet meer donker is maar licht. Duurzame verbondenheid oefenen in Gods kracht, dat mogen we proberen te doen, in onze eigen gemeenschap en voor zover we kunnen, voorzover we krachten hebben.

Aan de werkwoordsvormen in het grieks is te zien, dat Jezus' opdracht aan de leerlingen een tijdelijke is. Nu zijn zij het die zieken kunnen genezen. Maar het is slechts tijdelijk. Aan deze opdracht kunnen geen algemene conclusies worden ontleent over het apostelschap.

Maar wat je wel kunt zeggen over dit gedeelte is dit: Daar waar de boze wordt verdreven, daar waar zieken mogen genezen, daar is Gods koninkrijk werkelijkheid geworden. En dat betekent dat Gods koninkrijk al is aangebroken, en zeker in zieken- en verpleeghuizen, daar waar het leven het wint; maar ook daar waar mensen hun leven terugvinden na een groot verlies, daar is Koninkrijk.

En ik ben ervan overtuigd, dat Gods kracht zodanig door deze wereld zal trekken, dat de nieuwe hemel en de nieuwe aarde gevestigd zullen worden. En dat geloof ik tegen de verdrukking in.

Laten we ook in de komende dagen die oefening in verbondenheid verder brengen, wanneer we mensen opzoeken, helpen en troosten, wanneer we elkaar vasthouden in moeiten en verdriet. Diepe verbondenheid, die gevoed wordt door het evangelie, door Gods kracht.

Hij is onze herder, nooit zal het ons aan iets ontbreken. AMEN